

LEGAL ALERT

VÝBĚR Z PRÁVNÍCH AKTUALIT

duben 2024

Připravovaná novela zákoníku práce – měnit se mají podmínky výpovědí, zkušební doby či odstupné

Ministerstvo práce a sociálních věcí chystá novelu, ve které hodlá představit některé, zejména pro zaměstnance, přelomové změny. Podle ministerstva má však díky nim dojít k větší flexibilitě pracovního trhu.

Jednou z diskutovaných změn je možnost zaměstnavatele dát zaměstnanci výpověď bez udání důvodu. Tato zvýšená nejistota na straně zaměstnance by měla být vyvážena vyšším odstupným, a to až do výše šestinásobku zaměstnancova průměrného výdělku.

Dále se projednává zavedení kratší výpovědní doby. Ta by nově běžela od následujícího dne po doručení výpovědi. U „problematických“ zaměstnanců by se výpovědní doba mohla zkrátit dokonce na jeden měsíc. Oproti tomu je naopak zvažováno prodloužení zkušební doby (po dohodě se zaměstnancem).

Změna by se měla dotknout též odstupného při ukončení pracovního poměru zaměstnance z důvodu pozbytí zdravotní způsobilosti pro pracovní úraz nebo nemoc z povolání. Tyto náklady by nově měla místo zaměstnavatele nést pojišťovna. Zaměstnanci, kteří se vrátí z rodičovské dovolené by také měli mít možnost se zaměstnavatelem uzavřít smlouvu na částečný úvazek na stejnou práci, kterou vykonávali před nástupem na rodičovskou dovolenou.

Návrh nařízení EU o umělé inteligenci

Na půdě EU se nyní dokončuje finální znění nového nařízení, které má představit harmonizovanou úpravu pravidel pro umělou inteligenci. Návrh

poté bude schvalovat Evropský parlament, a to zřejmě již v průběhu tohoto měsíce. Jedná se zatím celosvětově o první právní úpravu, která se zasazuje o právní regulaci umělé inteligence.

Cílem předkládaného návrhu je především zajistit bezpečnost používaných systémů umělé inteligence (dále jen „AI“ = artificial intelligence), které budou uváděny na trh Unie, a to tak, aby byly v souladu se stávajícími právními předpisy o základních právech a hodnotách Unie, zajistit právní jistotu a tím též usnadnit investice a inovace v oblasti AI, jakož i ulehčit rozvoj jednotného trhu pro zákonné, bezpečné a důvěryhodné aplikace AI a zamezit jeho roztržštění.

Nařízení má stanovit zákaz určitých postupů v oblasti AI, zvláštní požadavky na určité vysoce rizikové systémy AI, jakož i povinnosti jejich provozovatelů či pravidla pro monitorování trhu a dozoru nad ním. Předmětná unijní úprava by se měla vztahovat jak na poskytovatele, kteří uvádějí na trh nebo do provozu systémy AI v Unii (bez ohledu na to, zda jsou tito poskytovatelé usazení v Unii nebo ve třetí zemi), tak i na poskytovatele a uživatele systémů AI, kteří se nacházejí ve třetí zemi, pokud se výstup systému bude používat v Unii.

Podle ombudsmana je rekreace ve stavbách zkolaudovaných pro trvalé bydlení obcházení stavebního zákona

Veřejný ochránce práv se zabýval stížnostmi obyvatel, kterým vadilo, že sousední byty, určené k trvalému bydlení, byly využívány rekreanty ke krátkodobému ubytování.

Ve zveřejněné tiskové zprávě ombudsman uvádí, že stavba by měla být užívána jen k povolenému účelu. Nabízení krátkodobých pronájmů ve stavbách určených pro trvalé bydlení považuje za rozporné s kolaudačním rozhodnutím a jako takové též za obcházení stavebního zákona. Vlastníci by dle něj měli takové byty nechat rekolaudovat. Upozorňuje však, že ne vždy musí být návrhu na rekolaudaci vyhověno (např. z důvodu, že územní plán stavby pro ubytování v daném území nepřipouští).

Stavební úřad může, ve spolupráci s živnostenským úřadem, prověřit účel poskytovaných služeb, stejně jako provést i neohlášené prohlídky. Ze šetření kanceláře ombudsmana však vyplývá, že šance na „odhalení“ během těchto prohlídek jsou v podstatě nulové, jelikož úřad tyto prohlídky provádí v rámci své běžné pracovní doby, přičemž nájemci, kteří jsou povětšinou turisté, se do bytu mnohdy vrací až v pozdních večerních hodinách.

V případech, kdy stavební úřad shledá, že došlo ke spáchání přestupku, vydá následně rozhodnutí, kterým může zakázat užívání daných bytů ke krátkodobému užívání.

Ocitla se novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, která má znemožnit výstavbu na nejvyšší ornici, na mrtvém bodě?

Vládní návrh této novely, která chce ochránit nejvyšší zemědělskou půdu před plošnými záborů pro obchod a skladování, byl sněmovně předložen již na začátku listopadu 2023, přičemž druhé čtení návrhu proběhlo až počátkem dubna roku 2024. V rámci druhého čtení bylo podáno několik pozměňovacích návrhů. Pro některé se jedná o nezbytný krok pro ochranu krajiny, ostatní argumentují nepříznivým dopadem na hospodářský rozvoj.

Podle důvodové zprávy je navrhováno zakázat odnímání zemědělské půdy I. a II. třídy ochrany pro záměry pro obchod nebo skladování přesahující svým rozsahem výměru 1 ha. Dané záměry by měly být umístovány mimo pozemky zemědělského půdního fondu, popřípadě na půdách méně kvalitních. Tento zákaz odnětí zemědělské půdy I. a II. třídy se má podle původního návrhu vztahovat též na záměry energetického zařízení pro přeměnu energie slunečního záření, a to bez ohledu na plošný rozsah záměru.

Porušení povinnosti nájemce bytu platit zálohy na poskytování služeb

Nejvyšší soud se ve svém nedávném rozhodnutí zabýval situací, kdy je společenství vlastníků jednotek (dále také „SVJ“) oprávněno rozhodnout, zda a jaké služby bude vlastníkům zajišťovat. To vše zejména v souvislosti se situací, kdy vlastník jednotky neplatí SVJ za poskytované služby.

K tomuto Nejvyšší soud uvedl, že i když ze zákonné úpravy nevyplývá povinnost SVJ zajistit dodávku služeb pro vlastníky jednotek, je zřejmé (z § 1208 písm. d) občanského zákoníku), že tak učinit může. Vlastník jednotky (příjemce služeb) je samozřejmě povinen společenství vlastníků zaplatit náklady, které mu vznikly v souvislosti s jejich poskytováním.

Ačkoliv poskytovatel a příjemce služeb mají vůči sobě povinnost něco plnit a současně právo jiné plnění požadovat, nejedná se o plnění, která jsou na sebe vzájemně vázána. Povinnost plnit tedy není podmíněna současným protiplněním (nejedná se o vzájemné plnění ve smyslu § 1911 občanského zákoníku). Nezaplacením záloh na služby či nedoplatku vzniklého jejich vyúčtováním se vlastník jednotky dostane do prodlení s plněním této povinnosti, vznikne mu povinnost zaplatit úroky z prodlení (§ 1970 občanského zákoníku) a SVJ se může domáhat zaplacení dlužné

částky (v nalézacím řízení u soudu a následně i v řízení exekučním). Pro neplnění povinnosti platit náklady na služby ho však nelze „vyloučit“ z SVJ.

Zároveň Nejvyšší soud uvedl, že i když nejde o synallagmatický závazek, neznámá to, že by společenství vlastníků mělo služby, o jejichž dodávání rozhodlo shromáždění, zajišťovat vždy a v celém rozsahu bez ohledu na to, zda za ně vlastníci jednotky platí – tedy, aby je poskytovalo vlastníkově jednotky na své náklady, popř. na náklady ostatních vlastníků jednotek. Nejvyšší soud zde vychází z úvahy, že může-li SVJ rozhodnout o tom, jaké služby bude vlastníkům jednotek zajišťovat, může také rozhodnout o tom, že tyto služby naopak zajišťovat nebude, nebo (pokud je to technicky možné), že je nebude dodávat vlastníkům jednotek, kteří dluží úhradu za jejich poskytování.

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 26 Cdo 3535/2022)

Nemožnost pokračovat v incidenčním sporu z důvodu výmazu dlužníka z obchodního rejstříku

Nejvyšší soud ve svém nedávném rozsudku došel k závěru, že je-li dlužník vymazán z obchodního rejstříku bez

právního nástupce poté, co se právní mocí usnesení o zrušení konkursu podle § 308 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona přeměnil incidenční spor o určení pořadí pohledávky na spor o určení pořadí pohledávky pro dobu, po kterou trvalo insolvenční řízení, a místo insolvenčního správce se stal účastníkem sporu dlužník (§ 159 odst. 4 a 5 insolvenčního zákona), nelze v incidenčním sporu pokračovat pro ztrátu způsobilosti dlužníka být účastníkem řízení (§ 19 občanského soudního řádu).

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 ICdo 155/2022)

V případě jakýchkoliv dotazů nebo potřeby konzultace se na nás, prosím, neváhejte obrátit prostřednictvím e-mailové adresy info@sirokyzrzavecky.cz.

Tento dokument je možné užít pouze pro osobní potřebu. Jakékoliv užití tohoto dokumentu k jinému než zmíněnému účelu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování je bez souhlasu společnosti ŠIROKÝ ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o. („SZ“) zakázáno. Užitím tohoto dokumentu nevzniká mezi uživatelem a SZ žádný právní vztah, a zejména uživatel nevzniká žádné právo vůči SZ, vyplývající z užití tohoto dokumentu. Nabízení tohoto dokumentu k využití široké veřejnosti nepředstavuje poskytnutí právní rady ve smyslu zákona o advokacii. SZ není odpovědná za využití tohoto dokumentu bez její přímé asistence a revize konečného obsahu. Informace zde uvedené nejsou vyčerpávající, a proto nemohou být považovány za poskytnutí specifické právní rady